Östmarks skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsåret 2026/2027

Innehållsförteckning

Grunduppgifter 3
Verksamhetsformer som omfattas av planen 3
Vår vision 3
Framställande av planen 4
Kartläggning 4
Delaktighet 4
Förankring 4
Utvärdering av fjolårets plan 2025/2026 5
Sammanfattning av elevernas enkätsvar vårterminen 2026 6
Analys av resultat 7
Främjande insatser 8
Förebyggande insatser 9
Bilaga 1. Definition av begrepp 10
Bilaga 2. Rutiner vid diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling 11

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen
Grundskola F-5 och fritidshem.

Vår vision
Vår vision är en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
Vi vill att alla, elever och personal, ska känna sig trygga på skolan och därmed få möjlighet till både lärande och utveckling. Alla som arbetar inom skolan ska ha ett respektfullt bemötande och bidra till en miljö där alla känner sig välkomna och inkluderade. Vi ska bemöta alla utifrån var och ens förutsättningar.

Planen gäller från	Planen gäller till	Läsår
2026-10-01	2027-09-30	2026/2027

Ansvariga för planen

Rektor är ansvarig för att planen arbetas fram. Planen arbetas fram av skolledning, elevhälsa och personal.

Framställande av planen

Kartläggning

Kartläggningen syftar till att identifiera eventuella risk- och problemområden som skolan behöver arbeta med - förebyggande åtgärder. Kartläggning görs även för att identifiera områden i värdegrundsarbetet som vi ska fortsätta arbeta med eller som behöver utvecklas - främjande åtgärder.

Kartläggningsmetoder

Enkäter, observationer, samtal/diskussioner och trygghetsvandring på skolgården med representanterna från elevrådet.

Delaktighet
Elevers delaktighet

Eleverna besvarar enkäter under vårterminen. Eleverna arbetar i klassrummen och på fritidshem med olika samtal och reflektion, till exempel i klassråd samt elevråd.

Föräldrarnas delaktighet

Förslag på årets plan skickas till föräldrarna via Schoolsoft i början av läsåret där föräldrarna ombeds skicka in synpunkter. Föräldrarna besvarar enkäter under vårterminen.

Personalens delaktighet

Arbetslagen tar del av förslaget på årets plan i början av läsåret och lämnar synpunkter till rektor. Elevhälsan genomför kartläggningar och analyserar det egna arbetet samt resultatet av enkäterna. Detta ligger till grund för vilka åtgärder och insatser skolan ska genomföra.

Förankring
Planen ska vara väl förankrad hos all personal, elever och föräldrar genom gemensamma diskussioner i olika forum. Planen finns även på kommunens hemsida.
Planen ska verka som ett levande dokument under hela läsåret och arbetet med aktuella åtgärder ska ske kontinuerligt i verksamheten.

Utvärdering av fjolårets plan 2025/2026

Värdegrundsarbete

Mål: *Öka elevernas välmående, personliga utveckling och sociala relationer.*

Under läsåret har skolan arbetat aktivt med värdegrundsfrågor genom olika material, aktiviteter och gemenskapsfrämjande insatser. Förskoleklassen har arbetat med materialet *Djuren på Djuris*, medan eleverna i årskurs 1–3 har arbetat med *Gnissel i klassen* och *Vara Vänner*. Eleverna i årskurs 4–5 har genomfört olika värdegrundsövningar från *PULS SO*. Efter arbetet med filmer, berättelser och övningar har eleverna regelbundet deltagit i samtal och diskussioner kring värdegrund, kamratskap, respekt och allas lika värde.

För att stärka gemenskapen och skapa trygghet mellan elever i olika åldrar har skolan vid flera tillfällen arbetat i så kallade superkompisgrupper där elever från förskoleklass till årskurs 5 har blandats. Grupperna har genomfört olika aktiviteter tillsammans, såsom en läsresa genom världen, skrivuppgifter om länder och djur, tipspromenader, frågesporter samt temaarbeten i samband med exempelvis Halloween, jul och påsk. Dessa aktiviteter har bidragit till att skapa nya relationer och stärka sammanhållningen på skolan.

Skolan har också genomfört en trivseldag där eleverna fick välja mellan olika aktiviteter, såsom innebandy eller bilduppgifter. Dagen syftade till att öka trivseln, delaktigheten och gemenskapen mellan eleverna.

Under våren genomfördes elevenkäter med eleverna i årskurs F-5. Resultaten visar att eleverna trivs bra och känner sig trygga i skolan och på fritidshemmet. Svaren visar även att alla elever har någon vuxen på skolan som de kan vända sig till och prata med om de inte mår bra eller behöver stöd.

Personalen upplever att arbetet har gett positiva resultat. Antalet konflikter har minskat och rastmiljön har blivit lugnare. En bidragande faktor är att skolan har haft god vuxennärvaro på rasterna, där två personal har funnits ute samtidigt. Personalen ser också att eleverna i större utsträckning leker och umgås över klassgränserna. Arbetet med superkompisgrupperna har haft en positiv effekt på gemenskapen mellan eleverna. De äldre eleverna visar omsorg och tar ansvar för de yngre, något som märks även utanför de organiserade aktiviteterna, exempelvis vid lekar och spel. Detta har bidragit till ökad trygghet, gemenskap och positiva relationer mellan eleverna på skolan.

Personalen har uppmärksammat att det finns behov av att stärka arbetet kring språkbruk och hur elever bemöter varandra i vardagen. Under kommande läsår kommer därför frågor om språkbruk att vara en del av skolans värdegrundsarbete.

Elevinflytande

Mål*: Att utveckla en skolmiljö där elever känner delaktighet, ansvar och inflytande över sin vardag.*

Under läsåret har skolan arbetat för att öka elevernas delaktighet och inflytande genom regelbundna klassråd, elevråd och fritidsråd. Dessa forum har gett eleverna möjlighet att framföra åsikter, lyfta frågor som rör deras skolvardag och vara delaktiga i beslut som påverkar verksamheten.

Rastvärdsskap

Mål: *Att eleverna känner trygghet på rasterna.*

Det har funnits två rastvärdar ute på alla raster. Insatsen att rastvärdarna ska röra sig runt på skolgården där eleverna befinner sig har enligt arbetslaget fungerat bra. Däremot har elevrådet inte genomfört några trygghetsvandringar under året, då personalen varit osäker på hur en trygghetsvandring ska genomföras.

Rastaktiviteter erbjuds vid behov för att stärka gemenskap och inkludering. Samtidigt visar verksamheten att eleverna är duktiga på att själva organisera lekar och aktiviteter på rasterna, vilket bidrar till en aktiv och positiv rastmiljö.

Sammanfattning av elevernas enkätsvar vårterminen 2026

Enkätsvaren visar att eleverna i hög grad känner sig trygga på Östmarks skola. Både F–3 och årskurs 4–6 beskriver en trygg skolmiljö där eleverna upplever att det finns vuxna att vända sig till vid behov. Eleverna uppger också att de känner sig trygga med både vuxna och kamrater i skolan.

När det gäller studiero upplever eleverna att det oftast råder arbetsro på lektionerna, men resultaten visar samtidigt att vissa elever fortfarande upplever störningar som påverkar koncentrationen. Studiero är därför ett område som behöver fortsatt fokus.

Resultaten visar även att eleverna har förtroende för att de vuxna agerar när någon behandlas illa. Samtidigt framkommer att konflikter och kränkande handlingar mellan elever förekommer, främst i form av elaka kommentarer, uteslutning ur lek och enstaka fysiska händelser. Detta visar att det förebyggande arbetet med värdegrund, relationer och respektfullt bemötande behöver fortsätta.

Sammantaget visar enkäterna att eleverna trivs och känner sig trygga på skolan, samtidigt som arbetet med studiero, kamratrelationer och att förebygga kränkningar behöver vara fortsatt prioriterade områden.

Analys av resultat

Utvärderingen visar att läsårets insatser har bidragit till ökad trygghet, gemenskap och positiva relationer mellan eleverna. Värdegrundsarbetet, superkompisgrupperna och de gemensamma aktiviteterna har stärkt elevernas sociala samspel och gett elever från olika årskurser fler möjligheter att lära känna varandra. Personalen upplever att konflikterna har minskat och att eleverna i större utsträckning visar omsorg, ansvar och respekt för varandra.

Samtidigt visar enkätsvaren att arbetet med studiero, språkbruk och bemötande behöver fortsätta utvecklas. Skolan ser därför ett fortsatt behov av att arbeta med värdegrundsfrågor, elevinflytande och rastvärdsskap för att bibehålla och vidareutveckla den positiva utvecklingen.

Främjande insatser

Målet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt.

Värdegrundsarbete

Mål: *Öka elevernas välmående, personliga utveckling och sociala relationer.*

Insatser:

- Kontinuerligt arbeta med olika strategier för att öva samarbetsfärdigheter och socialt samspel. Exempelvis rollspel, se på film, kooperativa-övningar, ritprat, högläsning och diskussioner.
- Regelbundna samtal om språkbruk, respekt och bemötande i klasserna.
- Åldersblandade superkompisgrupper där elever från förskoleklass till årskurs 5 regelbundet träffas i gemensamma aktiviteter.

När: Kontinuerligt under läsåret.

Ansvariga: Arbetslaget

Förebyggande insatser

Det förebyggande arbetet handlar om att identifiera och avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten

Elevinflytande

Mål*: Att utveckla en skolmiljö där elever känner delaktighet, ansvar och inflytande över sin vardag.*

Insatser:

- Klassråd, elevråd och fritidsråd genomförs kontinuerligt under läsåret.
- Elevrådet genomför trygghetsvandring på skolgården. Trygghet på skolgården är också en återkommande punkt under elevrådsmöten. Information från trygghetsvandringarna delges all personal.

När: Kontinuerligt under läsåret.

Ansvariga: Arbetslaget, skolkurator

Rastvärdskap

Mål: *Att eleverna känner trygghet på rasterna.*

Åtgärder:

- Rastvärdarna rör sig på hela skolgården där eleverna befinner sig.
- Rastaktiviteter kommer att anordnas vid behov, utifrån vad personalen observerar i verksamheten och vad eleverna uttrycker.

När: Under hela läsåret.

Ansvariga: Rastvärdar

Bilaga 1. Definition av begrepp
Planen utgår från diskrimineringslagen och skollagen.

Diskrimineringsgrunderna är:
- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Diskriminering innebär att en elev missgynnas och att missgynnandet har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och har samband med en diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier är trakasserier av sexuell natur.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet utan koppling till diskrimineringsgrunderna.

Mer information finns hos Diskrimineringsombudsmannen och Skolverket.

Bilaga 2. Rutiner vid diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Alla vuxna på skolan som får kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har ansvar för att reagera och agera i direkt anslutning till den aktuella händelsen.

1. Agera direkt
Den personal som får kännedom om eller misstänker att en elev har utsatts för kränkande behandling ska omedelbart ingripa för att stoppa situationen och säkerställa elevens trygghet.
Personal i fritidshem eller mentor gör en första bedömning av händelsen och kontaktar vårdnadshavare vid behov och dokumenterar kortfattat händelsen.

2. Information till rektor vid allvarlig eller upprepad kränkning
Personal ska skyndsamt informera rektor när en elev uppger eller det finns anledning att misstänka att eleven har utsatts för:

- allvarlig eller upprepad kränkande behandling,
- allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier,
- kränkande behandling av personal.

3. Utredning
Rektor ansvarar för att en skyndsam utredning genomförs och att nödvändiga åtgärder vidtas. Rektor kan delegera genomförandet till lämplig personal.

4. Information till huvudmannen
Rektor informerar huvudmannen i de ärenden som omfattas av skollagens informationsskyldighet.

5. Uppföljning
Åtgärderna följs upp tills det är klarlagt att kränkningarna har upphört och eleven är trygg.

6. Dokumentation
Dokumentationen förvaras i elevhälsans journal i Prorenata enligt gällande kommunens dokumenthanteringsrutiner.

Rutin när elev uppger sig ha blivit utsatt för kränkande behandling av personal
Den som får kännedom om uppgiften ska skyndsamt informera rektor. Om uppgiften gäller rektor informeras huvudmannen. Rektor ansvarar för att ärendet hanteras skyndsamt, att huvudmannen informeras enligt skollagen samt att eleven erbjuds stöd under handläggningen.

Definitioner
En kränkning kan bedömas som allvarlig även om den endast har inträffat en gång. Vid bedömningen ska hänsyn tas till kränkningens art, omfattning och konsekvenser för den utsatta eleven.